

Х.НУРМАТОВ, Н. НАРХУЖАЕВ

МУЗЫКА

1 -СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН ОҚУЛЫҚ

Қайта өнделген 17-басылымы

*Өзбекстан Республикасы Халыққа Білім беру
министрлігі баспаға ұсынған*

Ғафур Ғұлам атындағы баспа-полиграфия шығармашылық үйі
Ташкент — 2019

УУК 78 (075)
КБК 85.31 я721
Н 87

Пікір білдірушілер:

Д.Каримова - ТМПУ-дің бастауыш білім және спорт мәдениеті факультетінің музыка білімі кафедрасының доценті;

Р.Худаярова - Ташкент қаласы Сіргелі ауданындағы 300-мамандандырылған Мемлекет жалпыбілім мектебінің музыка мәдениеті пәннің оқытушысы;

В.Гаппарова - Ташкент қаласы Үштепа ауданындағы 203-жалпыбілім мектебінің музыка мәдениеті пәннің оқытушысы.

– Ұстазыңның орындауында тыңда!

– Ұстазыңның көмегінде шырқа!

– Музыка сауаты

– Сабак аяқталды

Республикалық мақсатты кітап қорының қаржылары есебінен басылды

Нурматов X, Нархужаев Н.

Музыка: 1 -сыныпқа арналған оқулық. Өзбек тілінде қайта өндөлген 17-басылымына сәйкес қазақша аудармасы. — Т.: Ғафур Ғұлам атындағы баспа-полиграфия шығармашылық үйі. 2019 ж. - 64 б.

УУК 78 (075)
КБК 85.31 я.721

© **X. Нурматов, Н. Нархужаев.**
© **Ғафур Ғұлам атындағы баспа-
полиграфия шығармашылық
үйі, 2019**

ISBN 978-9943-5548-5-6

ӘН АЙТУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Әнді дұрыс орындау үшін оны бар зейінмен тыңдап алу керек.

Әнді тұлғанды тұзу ұстаған күйде тік тұрып немесе отырып айтуда керек.

Әнді айтудан алдынасықпайтыныс алу және желкелерді көтермеу керек.

Сөздің арасында дем алма.

Әнде сөздер анық естілуі үшін дауысты және дауыссыз дыбыстарды дұрыс айтуда керек.

Ән айтқанда дауысың жеңіл және әдемі естілсін. Дыбыстарды созып айт.

Әнді мәнерлі, тыңдаушыларға жағымды етіп айтуда керек.

Әнді мұғалімнің қол әрекеттеріне қарап айтуда үйрен.

ВАТАНЖОНИМ – ВАТАНИМ

Сөзін жазған : **П. Мумин**
Әнін жазған : **Д. Омануллаева**

Орташа тез

Ватанжоним – Ватаним,
Кўзим қувнаб кўрганим.
Истиқлолдан кулганим,
Ўзбекистон – гулшаним!

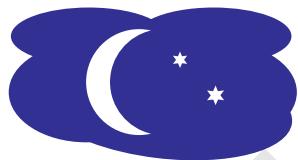
Баҳра олиб бағрингдан,
Улғаяман меҳрингдан.
Ватанжоним – Ватаним,
Ўзбекистон – гулшаним!

ДЫБЫСТАРДЫҢ ӨРНЕКТЕЛУІ

A

Y

O

I

E

АНДИЖОН ПОЛКАСИ

Өзбектің халық қүйі

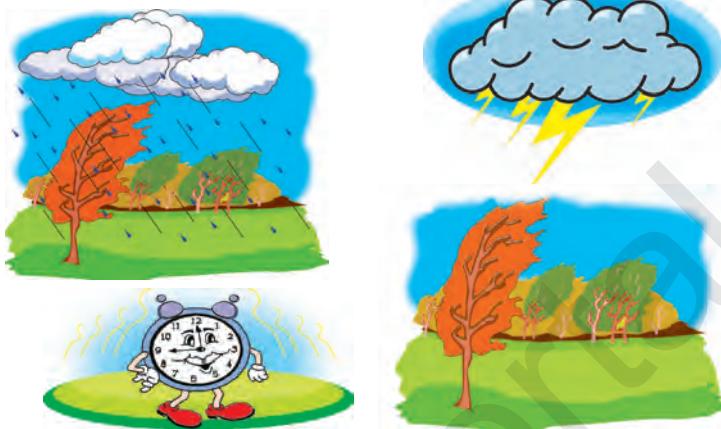
Ойнақы

ҚАНДАЙ ДЫБЫСТАРДЫ БІЛЕСІҢ?

Шұлы дыбыстар

Айналамызда дыбыстар өте көп.
Табиғаттағы барлық дыбыстар
шұлы дыбыстарға жатады.

Музыкалық дыбыстар

Ән орындағанда, аспаптарда
ойнағанда шығатын дыбыстар музы-
калық дыбыстар деп аталады.

НОТА ЖОЛЫ

**Музыка дыбыстары нотамен
жазылады. Нotalар
жазылатын бес сзыық
НОТА ЖОЛЫ дейіледі.**

ЖҮРУ МАРШЫ

Әнін жазған : **Ф. Назаров**

Шапшаң

Доптар қай сзыықтарда орналасқанын айтшы?

СӘЛЕМ САҒАН, МЕКТЕБІМ!

Сөзін жазған : **С. Мәуленов**
Әнін жазған : **Л. Хамиди**

Сәлем саған, мектебім,
Сәлем, білім ордасы!
Жасыл бақты көктемім,
Жастық шақтың жолдасы.

Сенен біліп шығармын
Аспан барын, күн барын.
Сен арқылы ұғармын,
Жұмбақ әлем сырларын.

Үйретерсің еңбекке,
Сен арқылы ойлармын.
Ұшып сенен мен көкке,
Көк мұхитты бойлармын.

ҰЛТТЫҚ АСПАПТАРМЕН ТАНЫС

ДОЙРА

НАГАРА

БАК, БАКА БУМ, БУМ (ДОИРА ТӘСІЛДЕРІ)

Ойнақы

Әзбектің халық күйі

Musical score for 'Oynaky' (Oynaky) in 2/4 time, key of G major. The score consists of three staves of music. The first staff shows a single melodic line. The second and third staves show rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes.

ОЛМА

Сөзін жазған : **П. Мумин**
Әнін жазған : **Д. Омануллаева**

Олмани қаранг,
Олмани қаранг,
Юzlари таранг.
Шохда қалтира,
Шохда қалтира,
Ранги ялтира.

Кетмас узилиб,
Кетмас узилиб,
Туар тизилиб.
Ким олма еса,
Ким олма еса,
Мазза-ю мазза!

МУЗЫКАНЫҢ НЕГІЗІ – КҮЙ

ДИЛХИРОЖ

Өзбектің халық күйі

Шапшаң

ЛАВЛАГИ

Сөзін жазған : **П. Мумин**
Әнін жазған : **Д. Омануллаева**

Орташа

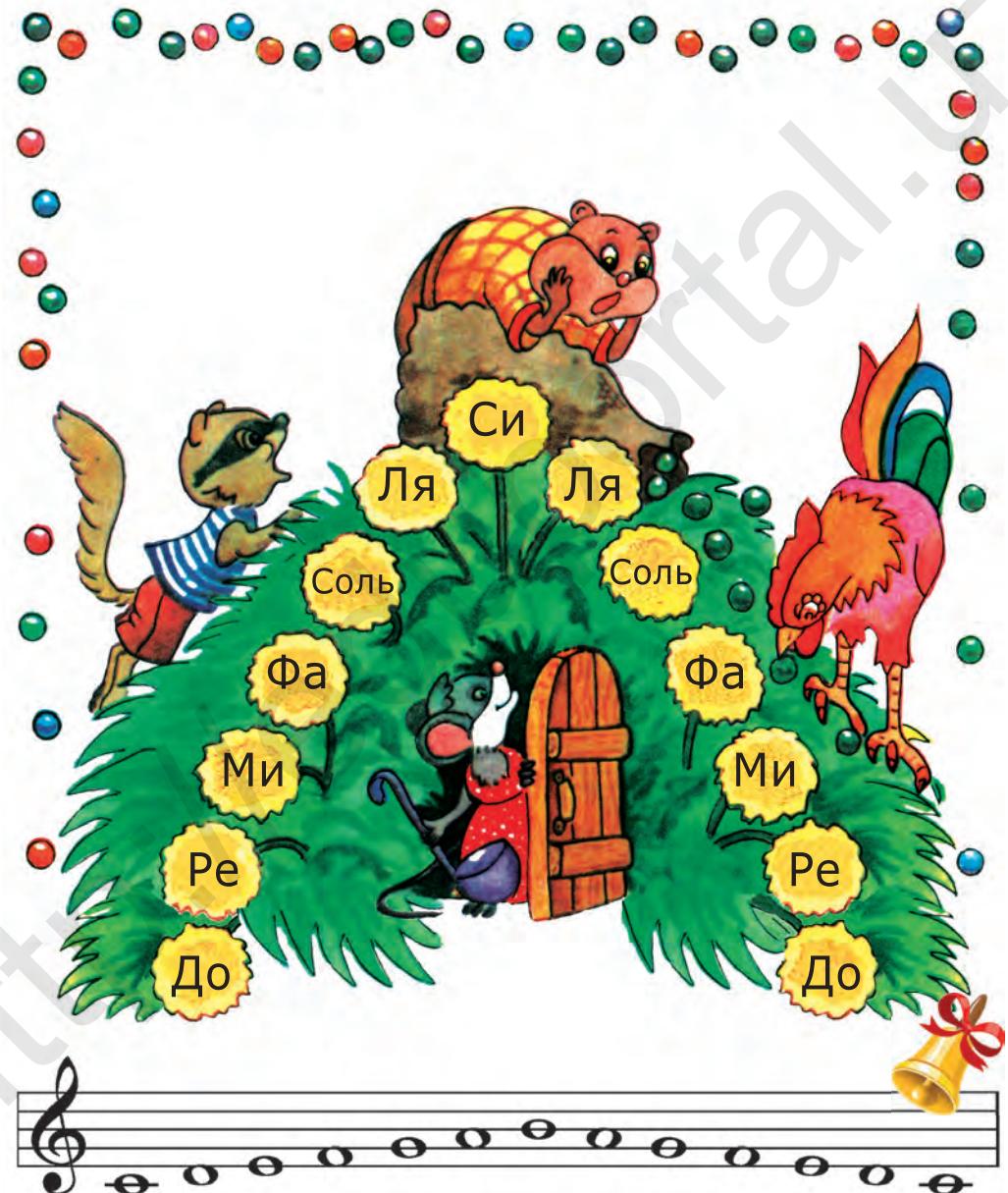
Лав-ла-ги-ю, лав-ла-ги, ер- ни ас- та кав- ла-гин.
Мүл бў-либ-ди хо- си-ли, аъ-ло э- кан қи- зи- ли.
Ло- ла-га ўх- шар, қип-қи-зил ран- ги.
Худ-ди бў-ял- ган- дай яп- ян- ги... ги.

Лавлаги-ю, лавлаги,
Ерни аста кавлагин.
Мўл бўлади ҳосили,
Аъло экан қизили.

Лолага ўхшар,
Қип-қизил ранги.
Худди бўялгандай
Яп-янги.

**САЗДЫҚ ДЫБЫСТАР ЖОҒАРЫ,
ТӨМЕН ЖӘНЕ БІРҚАЛЫПТЫ
БИІКТІКТЕ БОЛАДЫ**

МУЗЫКАЛЫҚ ОЙЫНДАР

ӘҢ АЙТЫП ОЙНАЛАТЫН ОЙЫНДАР МУЗЫКАЛЫҚ ОЙЫНДАР ДЕЙІЛЕДІ

ОҚ ТЕРАКМИ, КҮК ТЕРАК?

Сөзін жазған : **Х. Қаюмов**

Әнін жазған : **А. Мансуров**

Ойнақы

Оқ те-рак-ми, күк те-рак, биздан сизга ким керак?
Ү-қи-ши, и-ши аъ-ло, Гай-рат-ли, чаққон, до-но.
Кат- та-лар-нинг даст-ё-ри, Ки-чик-лар-нинг сар-до-ри,
Одоб, ахлоқда ўрнак, қув-ноқ бо-ла-лар ке- рак.
Оқ те-рак-ми, күк те-рак, биздан сизга ким керак?

Қоян

Сөзін жазған : **Т. Бердияров**
Әнін жазған : **Н. Нархужаев**

Ойноқы

Ұзын құлак, сұр қоян
Есітіп қалып сыйбырды
Ойлы-қырлы жерлермен } 2 рет
Ытқып-ытқып жүгірді.

Ұзын құлак, сұр қоян
Есітіп қалып сыйбырды,
Ойлы-қырлы жерлермен } 2 рет
Ытқып-ытқып жүгірді.

Қарап еді артына
Қырын сап көзінің,
Келе жатқан томпаңда } 2 рет
Көжегі екен өзінің.

СКРИПКА КІЛТІ

Скрипка кілтінің айналым бөлігі нота жолының екінші сзығын қамтып алады. Екінші сзығың СОЛЬ дыбысы жазылады. Бұл кілт СОЛЬ кілті деп те атала-ды. Скрипка кілтін әдемі жазуға үйрен.

БИР, ИККИ, УЧ...

Сөзін жазған : Р. Толипов
Әнін жазған : Н. Нархужаев

Марш темпінде

4

Дүп- дүп, дүп- дүп Дүп- дүп, дүп- дүп Шах-дам, шах-дам

Таш-ланг қа-дам, бир, ик-ки, уч. Дүп-дүп, дүп-дүп

Куч- га тү-линг, соғ- лом бү-линг, бир, ик-ки, уч.

Дүп- дүп, дүп- дүп Шах- дам, шах- дам

Таш- ланг қа-дам, бир, ик-ки, уч. Дүп-дүп, дүп-дүп

Куч- га тү-линг, соғ- лом бү-линг, бир, ик-ки, уч.

Дүп- дүп, дүп- дүп Бир, ик- ки, уч.

КҮЗ

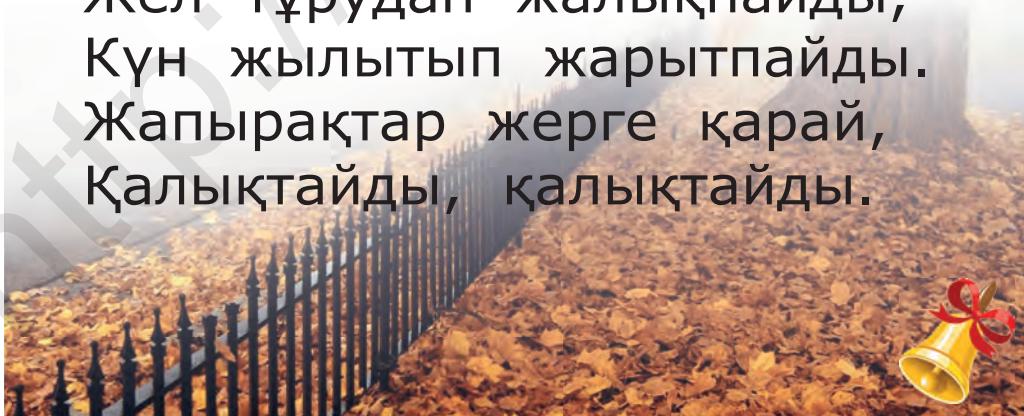
Сөзін жазған : **И. Сапарбаев**
Әнін жазған : **Н. Нархужаев**

Ойнақы

Жер- де жаң- быр жал- ты рай- ды
Жа- пы-рақ- тар қал-ты-рай- ды. Көк- те Ай, Күн
бал-қы-май-ды, Көлде ақ-қу қал-қы-май-ды.

Жерде жаңбыр жалтырайды,
Жапырақтар қалтырайды.
Көкте Ай, Күн балқымайды,
Көлде аққу қалқымайды.

Жел тұрудан жалықпайды,
Күн жылдытып жарытпайды.
Жапырақтар жерге қарай,
Қалықтайды, қалықтайды.

ОТАНЫМЫЗДЫ АРДАҚТАЙМЫЗ

ОТАНҒА ДЕГЕН МЕЙР МЕН
МАХАББАТ ШЕКСІЗ БОЛУЫ КЕРЕК

РАҚС

Әнін жазған : Н. Нархужаев

Орташа тез

БУҒДОЙ

Сөзін жазған : **Р. Талип**
Әнін жазған : **Д. Омонуллаева**

Эккан әдим,
Күкат бўлди, дон бўлди.
Пишгандан сўнг
Оппоқина нон бўлди.

Элим бой, элим бой,
Нимага бой?
Элим бой, элим бой.
Экар буғдой.

**ДЫБЫСТАРДЫҢ
ЖОҒАРЫ-ТӨМЕНДІГІНІң
БАСПАЛДАҚТАРДА БЕЙНЕЛЕНУІ**

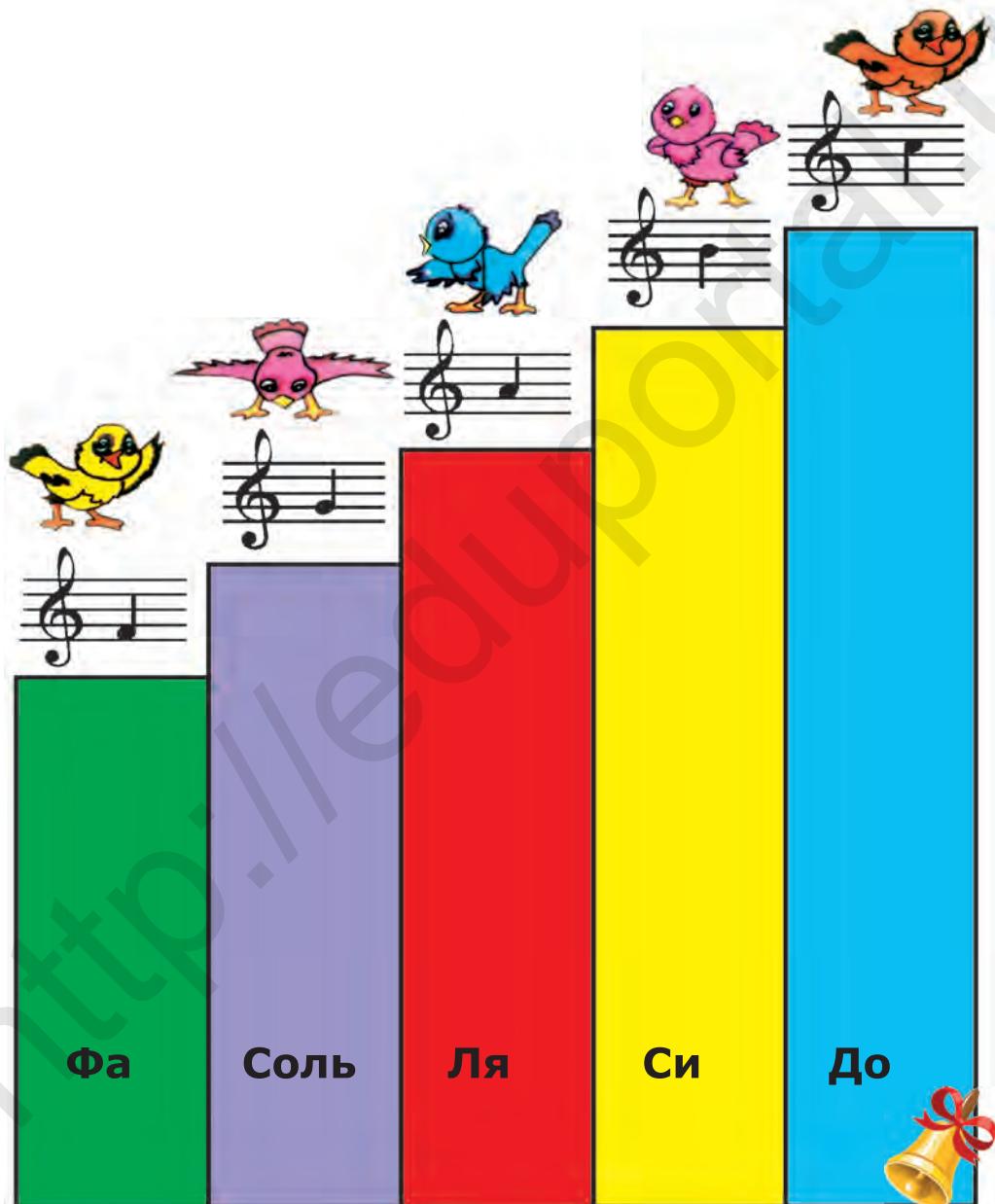

До

Ре

Ми

ДЫБЫСТАРДЫҢ АТЫН СОЛДАН ОҢҒА ЖӘНЕ ОҢНАН СОЛҒА ҚАРАЙ АЙТУҒА ҮЙРЕҢ

ТАНЫС БОЛ

**Сазгер музыка
жазады.**

**Ақын өлең
жазады.**

**Әнші ән
шырқайды.**

**Күйші күй
орындаиды.**

ПИАНИНО

Сөзін жазған : **М. Зайнитдинова**

Әнін жазған : **Ж. Нажмиддинов**

Ойнақы

Do, ре, ми, фа, соль, ля, си мак-таб пи- а- ни- но- си.

Кла- ви- ши ок- қо- ра ҳа- ва- синг ке- лар қа- ра.

Бир, икки, уч, ўңг оёқ,
Оҳанғга солинг қулоқ.
Янгроқ куйга жүр бўлиб
Қўшиқ айтамиз қувноқ.

**ӨЛЕҢ СӨЗ ЖӘНЕ ӘУЕНДЕРДЕН
ҚҰРАЛАДЫ. СӨЗ ӘРІПТЕРМЕҢ, АЛ
ӘУЕН НОТАЛАРМЕҢ ЖАЗЫЛАДЫ**

АЛИФБО БАЙРАМИ

Сөзін жазған: **П. Мумин**

Әнін жазған: **Д. Омонулаева**

1. Алифбодан	2. Ҳар бир ҳарф
Харфларни	Дафтарларда
Биз үргандик	Гижинглайди
оз-оздан.	той бўлиб.
Миннатдормиз	Ёзганимиз
Үргатувчи	Кўринади
Муаллимдан –	Юлдуз бўлиб
устоздан.	ой бўлиб.
Нақарот:	
Тилимизни	Н а қ а р о т .
Сайратади	3. Олдимизга
Алифбомиз	Саф тортишди
байрами.	Аскарлардай
Дилимизни	ҳарфлар
Яйратади	Барчасига
Байрамларнинг	Қўшиқларда
хуррами.	Бериб ўтдик
	таърифлар.
	Н а қ а р о т

БІЗ ҰНАТҚАН ӘНДЕР

АРЧА БАЙРАМИ

Сөзін жазған: **П. Мумин**

Әнін жазған: **Н. Нархужаев**

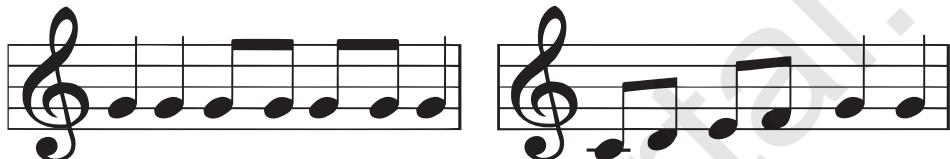
Орташа

Хам - ма - ни ҳам э- тар хур - рам Бар- ча бай - рам,
бар- ча бай- рам. Ро - са, ро -са э-тар хур- рам
Ар - ча бай- рам, ар- ча бай- рам. Бўл- са ҳам- ки,
бўл-са ҳам- ки қан- ча бай рам, қан- ча бай рам,
энг ях - ши - си, энг ях - ши - си
ар - ча бай - рам, ар - ча бай - рам.

Пысықтауға арналған тапсырмалар

Зер салып тыңда және тап:

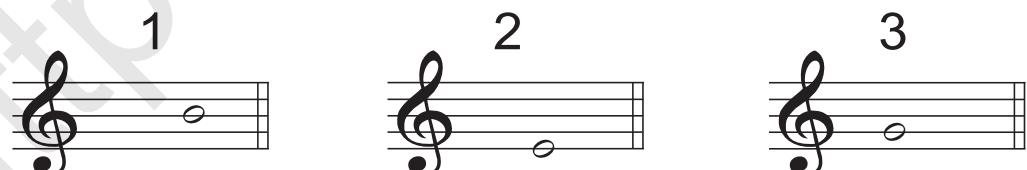
Мұғалім төмендегі екі мысалдың
қайсы бірін айтты?

Соль кілті қай жерде дұрыс
жазылған?

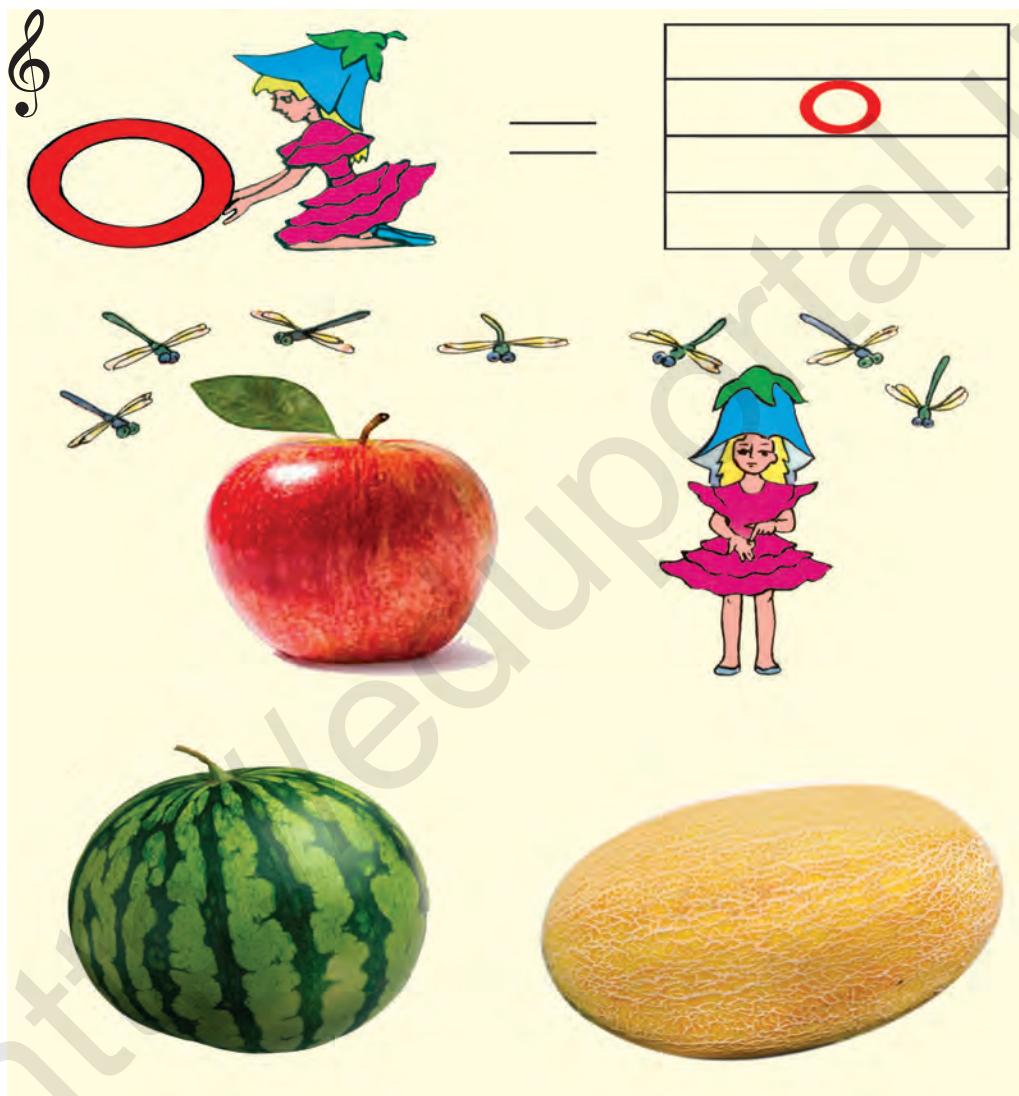

Соль нотасы қай жерде дұрыс
жазылған?

ДЫБЫСТАРДЫҢ ҰЗЫН – ҚЫСҚАЛЫҒЫ

Бүтін нота

Бүтін нотаны бүтін жемістерге
ұқсату мүмкін.

НОРИМ-НОРИМ

Өзбектің халық қүйі

Орташа тез

The musical score is written in G clef, 2/4 time. It consists of five staves of notes. The first staff starts with a dotted half note followed by eighth notes. The second staff starts with a quarter note followed by eighth notes. The third staff starts with a dotted half note followed by eighth notes. The fourth staff starts with a quarter note followed by eighth notes. The fifth staff ends with a quarter note followed by a fermata.

ӘН АЙТҚАНДА СӨЗДЕРДІҢ АНЫҚ ЖӘНЕ ТҮСІНІКТІ БОЛУЫНА МӘН БЕР

БИРИНЧИ ҚОР

Сөзін жазған: **Р. Талип**

Әнін жазған: **Н. Нархұжаев**

Эй қор, шодсан бунча ҳам,
Ахир эриб кетасан.
Вой, вой, вой,вой.

Мен сизларга бир олам
Күвонч беріб кетаман.
Хой, хой, хой, хой.

3 – Музыка, 1 – сынып.

БІЗ ҰНАТҚАН КҮЙЛЕР

**МУЗЫКАНЫ ТЫҢДАП,
ШАПАЛАҚПЕН СҮЙЕМЕЛДЕЙМІЗ**

ҚАРИ НАВО

Өзбектің халық күйі

Ойнақы

The musical score for 'Qarri Navo' is presented in G major and 2/4 time. It features four staves of music notation, each starting with a treble clef. The first staff begins with a dotted half note followed by eighth-note pairs. The second staff starts with a quarter note followed by eighth-note pairs. The third staff begins with a quarter note followed by eighth-note pairs. The fourth staff begins with a quarter note followed by eighth-note pairs.

ДОП

Сөзін жазған : **Ә. Асылбеков**
Әнін жазған : **Н. Нархужаев**

Ойнақы

Жай ай- тыл- са ә- ні- міз,
Доп- тан а- лыс кет- ке- нің.
Қат- ты айт- сақ бә- рі- міз,
Доп- қа жа- қын жет- ке- нің.

Жай айтылса әніміз,
Доптан алыс кеткенің.
Қатты айтсақ бәріміз,
Допқа жақын жеткенің.

Қолымызда добымыз,
Ойнап жүрсек тобымыз.
Арасында көгалдың,
Сол добымыз жоғалды.

ӨЗБЕК КОМПОЗИТОРЛАРЫ

ЮНУС
РАЖАБИ

ҒАФУР
ҚОДИРОВ

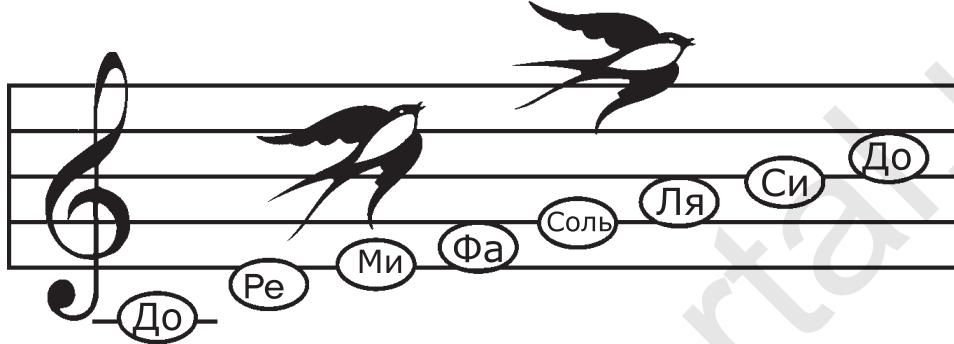

 ДОНИ
ЗОКИРОВ

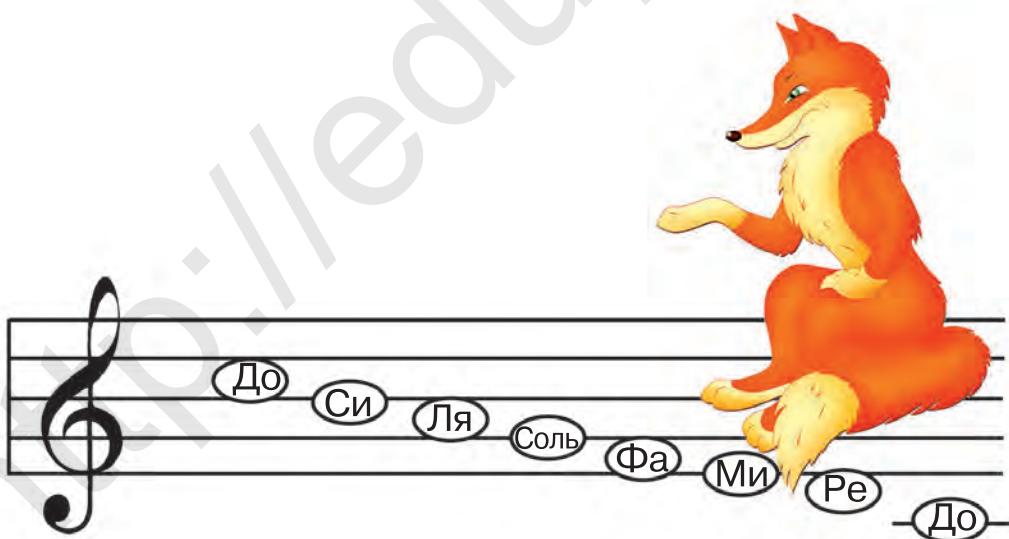

ТҮЛҚИН
ТАШМАТОВ

ДЫБЫСТАРДЫҢ АТАУЛАРЫМЕН ОЛАРДЫҢ ЖҮЙЕЛІЛІГІ

ДЫБЫС ҚАТАРЛАРЫНЫң БИКТЕУІ ЖӘНЕ ТӨМЕНДЕП БАРУЫ

АСП БҮЛАМАН

Өзбектің халық қүйі

Ойнақы

The musical score is divided into four sections, each containing a staff of music. The first section starts with a treble clef and a bass clef, followed by a treble clef. The second section starts with a bass clef, followed by a treble clef and a bass clef. The third section starts with a bass clef, followed by a treble clef and a bass clef. The fourth section starts with a bass clef.

ЕЛЕБЕК ПЕН КӨБЕЛЕК

Сөзін жазған: **Ж. Карбозин**
Әнін жазған: **Н. Нархужаев**

Ойнақы

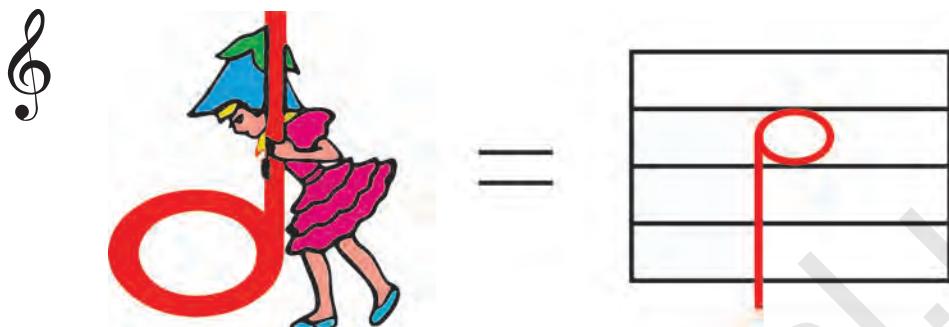
Ко- на қой- шы, кө- бе- лек,
Айт- қа- ны- ма кө- не кет!
Кө- бе- лек- ті қу- а- лап,
Жү- гі- ріп жүр Е- ле- бек.

Қона қойшы, көбелек,
Айтқаныма көне кет!
Көбелекті қуалап,
Жүгіріп жүр Елебек.

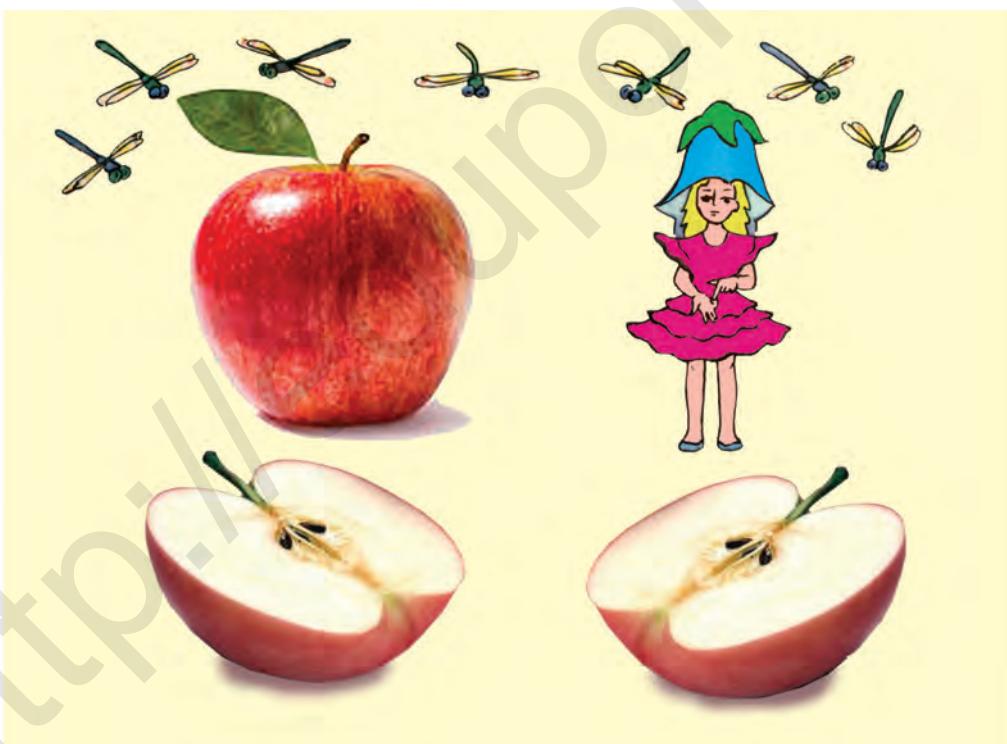
Бәтеңкесі бір жақта,
Тақиясы сай жақта.
Көбелекті қуалап,
Кетті Елебек қай жаққа?

ЖАРТЫ НОТА

Бұтіннің екіден бірі жарты болады.

Алма ортасынан бөлінсе, екі тендей жарты пайда болады.

**ӘР БІР ӘҢДІ ДАУЫСТАП
АЙТУҒА ЖӘНЕ ТҮРЛІ
АСПАПТАРДА ОРЫНДАУҒА
БОЛАДЫ**

ДҮЛОНЧА

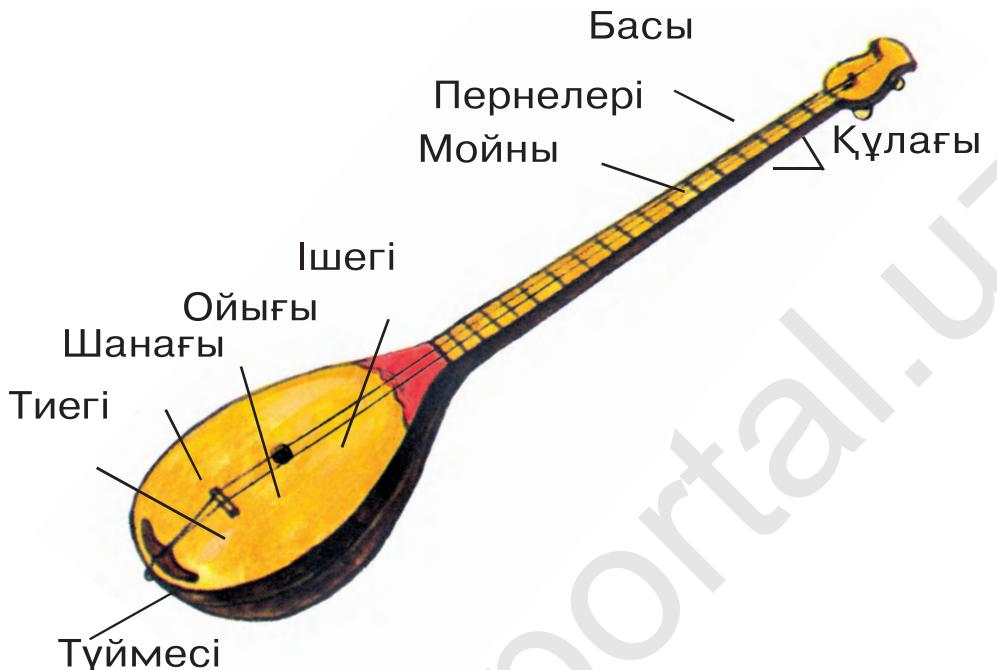
Өзбектің халық қүйі

Ойнақы

Musical score for 'Dyloncha' in 2/4 time, major key. The score consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef, the second with an alto clef, and the third with a bass clef. All staves have four sharps (F# G# C# D#) indicated by sharp signs before the clef. The music features various note patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

ДОМБЫРАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ:

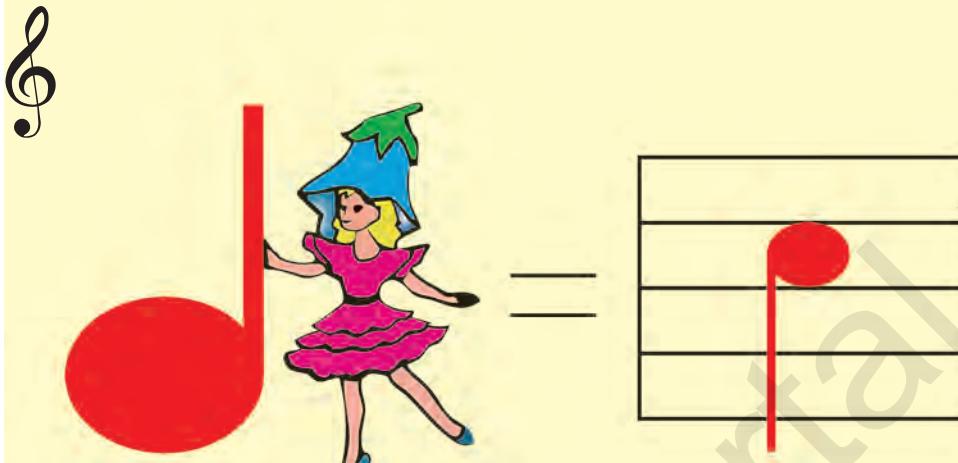
ДОМБЫРА

Сөзін жазған : **Ә. Асылбеков**
Әнін жазған : **Ж. Тұрғынбаев**

Домбыраның құлағын,
Мәнерімен бұрағын.
Достарыңды ертіп кел,
Содан кейін шертіп көр.
Досың үйып тыңдасын,
Әнге қосып жырласын.
Тамылжыта күйге бас,
Содан кейін биге бас.

ТӨРТТЕІК (ШИРЕК) НОТА

Бұтіннің төрттен бірі ширек болады.

Қауынды төртке белсек, әр бір белегі ширек болады.

ВАЛЬС

Әнін жазған : **Д. Шостакович**

Шапшаң

The musical score for 'Шапшаң' is presented in five staves of music. Each staff begins with a treble clef and a sharp sign, indicating G major. The music is in 3/4 time. The notes are primarily quarter notes and eighth notes, with some sixteenth-note patterns. The first staff starts with a dotted half note followed by a quarter note. The second staff begins with a quarter note. The third staff features a more complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes. The fourth staff starts with a half note. The fifth staff concludes with a half note.

БОБОҚ ХҮРОЗ

Сөзін жазған : П. Мумин

Әнін жазған : Н. Нархужаев

Ойнақы

Бо- боқ хү- роз, бо- боқ хү- роз, То- жи қи- зил

Та-роқ хү-роз, Бо- боқ хү- роз, бо- боқ хү-роз

То- жи қи- зил та-роқ хү- роз

Ду- ми га- жак, ю- пар сер- гак

Ду- ми га- жак, ю- пар сер- гак Хүп ке-лиш- ган,

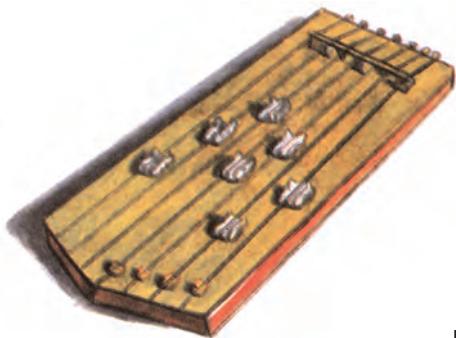

бү-йи да- роз,

Бо- боқ хү- роз...

ҚАЗАҚТЫҢ ҰЛТТЫҚ – САЗДЫҚ АСПАПТАРЫ

Жетіген аспабы-
ның көне түрі | Жетіген аспабы-
ның көне түрі

Сазсырнай

Үскірік

Тастауық

Қонырау

Асатаяқ

Тұяқ

Дабыл

Шаңқобыз

Дауылпаз

ДОМБЫРАСЫЗ СӘН ҚАЙДА

Сөзін жазған : **Х. Талғаров**
Әнін жазған : **И. Нұсіпбаев**

Ойнақы

Ел- дің жы-рын жыр-ла-ған, Қай- ғы- сын- да
тол- ға- ған. Дом- бы- ра- сыз еш- қа- шан
Жу-рек-ке ем қон-ба-ған. Домбырасыз сән қайда,
Дом- бы- ра- сыз ән қай- да. Ән мен күй бар
ө- мір- де От та лау- лап жан- бай ма?..

ӘН САБАҒЫ

Сөзін жазған : **О. Әубекіров**
Әнін жазған : **К. Қуатбаев**

Мектептің әдемі ғой әр сабағы.
Қызық-ау, әсіресе ән сабағы.
Шарипа Шара болып би билесе,
Күлипа Күләш болып ән салады.

Бәріміз бұл сабақта тамашамыз,
Үкілі бәрік киіп жарасамыз.
Апайға ән үйреткен риза болып,
Үйді-үйге өлең айтып тарасамыз.

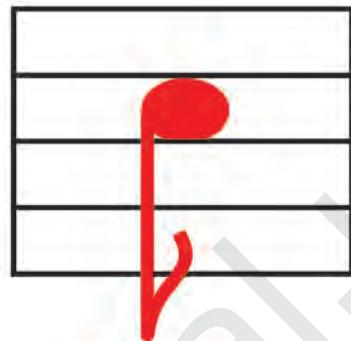

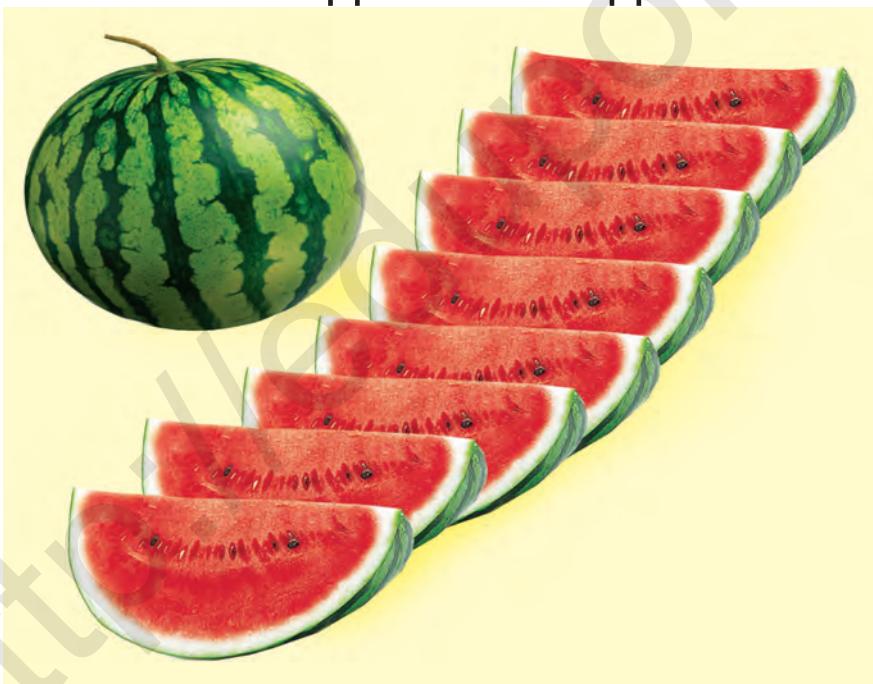
Сегіздік нота

=

Бұтіннің сегізден бірі,
сегіздік болады.

Қарбызды сегізге бөлсек,
әр бір бөлігі сегіздік
болады.

ҮРМЕЛІ АСПАПТАР

БАХТИЙ ЭРКАТОЙ

Сөзін жазған : **Х. Мұхаммад**

Әнін жазған : **Т. Тошматов**

Ойнақы

Вой, вой,вой,вой, Бах- тий эр - ка - той,
Эр- та- лаб ту - риб ич- мас э- кан чой.

НОТАЛАРДЫҢ АТАЛУЫ МЕН БӨЛІНУІ

Ноталардың аттарын айт

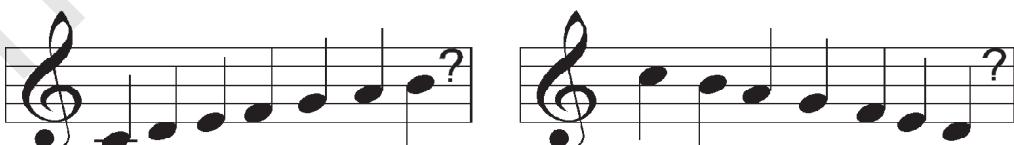
Ноталардың бөлінуі есінде ме?

Бұлар қандай созылымдағы
нота мен дыбыстар?

Бұл дыбыс қатарында жетпей
түрған дыбысты дауыстап айтып
толтыр.

МАРШ

Әнін жазған : Н. Нархужаев

Марш темпінде

The musical score consists of four staves of music for a single instrument. The first staff begins with a quarter note followed by an eighth-note sixteenth-note pattern. The second staff begins with a half note followed by an eighth-note sixteenth-note pattern. The third staff begins with a half note followed by an eighth-note sixteenth-note pattern. The fourth staff begins with a half note followed by an eighth-note sixteenth-note pattern.

ЧИЛДИРМА

Сөзін жазған : **П. Мумин**
Әнін жазған : **Д. Омануллаева**

Үзи ойдай,
Зирақлари шилдир-шилдир.
Чалганингда
Оҳанглари хилма-хилдир.

Топсанг дарров билдирма,
бидирма, билдирма.
Гумбадагум - гумбадагум,
гумбадагум,
Унинг номи - чилдирма!

МУЗЫКАЛЫҚ РЕБУСТАР

Төмөндегі сөздерді анықта:

...лана	...корд	Ха...т	...нтан
...ист	венти...тор	...қыршы	...лы
...с	...ыр	Гу...	...ист
...нтан	...ау	...диска	...лана

Do Si Mi Re La Fa Sol

Гу +

БОЛАЛАР УЧУН ВАЛЬС

Әнін жазған : **Д. Зокиров**

Вальс темпінде

The musical score is composed of eight staves of music. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (G major). The time signature is 3/4. The music consists of eighth and sixteenth notes, with various rests and dynamic markings. The score is designed to be repeated, as indicated by the repeat signs and double bar lines at the end of each staff.

КҮЛІП ӨССІН СӘБИЛЕР

Сөзін жазған : **Х. Талғаров**

Әнін жазған : **Н. Нархужаев**

Ойнақы

Жай- нап өс- сін сә- би- лер,
Бұ- зыл- ма- сын үй- қы- сы.
Ба- қыт бо- лып әр үй- ге,
Ты- йыл- ма- сын күл- кі- сі.

Жайнап өссін сәбилер,
Бұзылмасын үйқысы.
Бақыт болып әр үйге,
Тыйылмасын күлкісі.

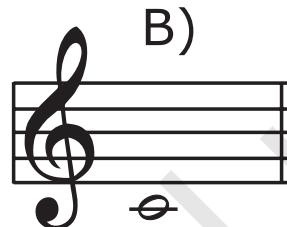
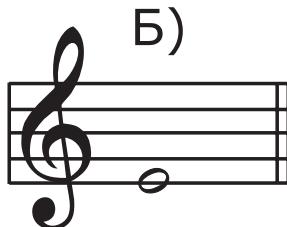
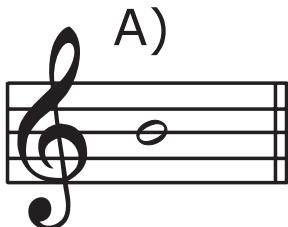
Күйге балқып оянсын
Жас келмесін көзіне.
Гүл секілді боянсын
Жүрт таң қалсын өзіне.

} 2 рет

} 2 рет

ПЫСЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН ТАПСЫРМАЛАР

1. “ДО” нотасын тап?

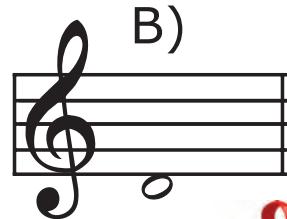
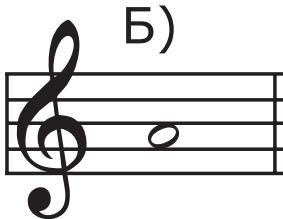
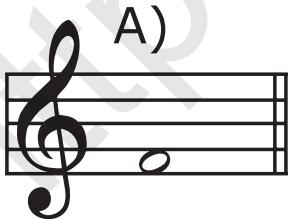
2. Дыбыс қатардағы дұрыс жазылған жауапты тап.

- А) до, ре, ми, соль, фа, ля, си, до;
Б) до, ми, ре, фа, соль, ля, си, до;
В) до, ре, ми, фа, соль, ля, си, до.

3. “Фа” нотасын тап.

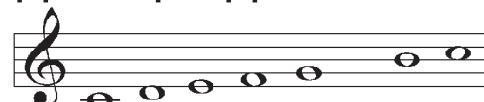

4. Ең жоғары дыбысты тап:

Өзің тап

- 1.** Музыка шығармасын қалай тыңдау керек?
- А) жай сөйлесіп отырып тыңдау керек;
В) қимылдамай отырып тыңдау керек;
Д) тыныш отырып, зейін қойып тыңдау керек.
- 2.** Бүтін нотаның ішінде неше жарты нота бар?
- А) 4 жарты нота бар;
В) 2 жарты нота бар;
Д) 6 жарты нота бар.
- 3.** Неше ширек нота бір бүтін нотаға тең?
- А) 2 ширек нота;
В) 8 ширек нота;
Д) 4 ширек нота.
- 4.** Неше ширек нота жарты нотаға тең?
- А) 4 ширек нота;
В) 2 ширек нота;
Д) 8 ширек нота.
- 5.** Дыбыс қатарында қандай нота түсіп қалған?

Би билейміз, ән айтып, күй тыңдаймыз

БҮГІН ҚАЙ КҮН?

Сөзін жазған : **Ш. Мұхамеджанов**

Әнін жазған : **С. Мұхамеджанов**

Асықпай

The musical notation consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a 2/4 time signature. The lyrics are: "Бү-гін қай күн? Дүй-сен-бі. Ер-тең қай күн?" The second staff continues with the same key signature and time signature. The lyrics are: "Сей-сен-бі. О-ят он- да Дүй-сен-ді, О- ят он-". The third staff continues with the same key signature and time signature. The lyrics are: "да Сей-сен-ді. Са-ба-ғы-нан қал-ма- сын."

ЗЫРЛАЙДЫ ШАНАМЫЗ

Сөзін жазған : **Қ. Ұдырысов**

Әнін жазған : **Д. Мацуцин**

Көнілді

The musical notation consists of two staves of music. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The lyrics are: "1. А- яз- ды келіп қыс, Алғаш-қы қар үш- ты, Аппақ боп үс- ті- міз Ақ қы- рau жа-быс-ты. Аппақ боп үс-ті-". The second staff continues with the same key signature and time signature.

ШУДРИНГ

Сөзін жазған : **Қамбар Ата**

Әнін жазған : **Н. Нархужаев**

Асықпай

Қат-ра, қат-ра мит-ти жон-сан ҳим-ма-ти зүр

паҳ-ла- вон-сан. Тун-да чанг-ни қу-виб чиқ-динг,

май-са- лар- ни ю-виб чиқ-динг Ол-мос шуд-

риңг, Тол- мас шуд- ринг шуд- ринг шуд- ринг.

ЧИТТИГУЛ

Сөзін жазған : **F. Fұлам Халық күйі**

Ойнақы

Тош-хон қиз ў-зи - ў-зи, Бо-ши-да ёр-

ма дў-зи. Ҳай - ю чит-ти- гул.

КУЗ

Сөзін жазған : **Н. Рұзимұхамедов**

Әнін жазған : **С. Абрамова**

Асықпай

The musical score consists of four lines of music. The first line starts with a quarter note followed by an eighth note, then a dotted half note. The second line starts with a dotted half note followed by an eighth note. The third line starts with a quarter note followed by an eighth note, then a dotted half note. The fourth line starts with a dotted half note followed by an eighth note. The lyrics are: Ке-либ ет-ди жав-ҳар куз, Сан-диқ оч-ди гав-ҳар куз. Boғ-лар- нинг са-хо- ва-ти, Со-чил-ди ноз- -неь-ма - ти. Boғ-лар - нинг са - хо - ва - ти, Со - чил - ди ноз- неь - ма - ти.

Хил-хил пишди нок, гилос,
Очилди пахтамиз соз.
Очилди пахтамиз соз,
Пахтамиз, жон пахтамиз.

МАЗМҰНЫ

Ән айту ережелері.....	4
Ватанжоним – Ватаним Сөзін жазған: П.Мумин	
Әнін жазған: Д.Омануллаева.....	5
Андижон полкаси.....	7
Қандай дыбыстарды білесін ?.....	8
Жүру маршы. Әнін жазған, Ф. Назаров.....	9
Сәлем маған мектебім. Сөзін жазған, С. Мәуленов	
әнін жазған Л. Хамиди.....	10
Ұлттық аспаптармен таныс.....	11
Бак, бака бүм, (Доира тәсілдері).....	12
Олма. Сөзін жазған, П. Мумин, әнін жазған, Д. Омануллаева.....	13
Дилхирож. Өзбектің халық күйі.....	14
Лавлаги Сөзін жазған, П. Мумин әнін жазған, Д. Омануллаева.....	15
Оқ теракми, Күк терак? Сөзін жазған Х. Қаюмов,	
әнін жазған А. Мансуров.....	17
Қоян. Сөзін жазған Т. Бердияров, әнін жазған Н. Нархужаев.....	18
Скрипка кілті.....	19
Бир, икки, уч. Сөзін жазған, Р.Толип, әнін жазған, Н. Нархужаев.....	20
Күз. Сөзін жазған И. Сапарбаев, әнін жазған Н. Нархужаев.....	21
«Рақс» Әнін жазған Н. Нархужаев.....	22
Буғдой. Сөзін жазған Р. Талип, әнін жазған Д. Омонуллаева.....	23
Дыбыстардың жоғары- тәмендігінің баспалдақтарда бейнеленуі.....	24
Таныс бол.....	26
Пианино. Сөзін жазған М. Зайнитдинова,	
әнін жазған Ж. Нажмиддинова.....	27
Алифбо байрами. Сөзін жазған П. Мумин.	
Әнін жазған Д. Омонуллаева.....	28
Арча байрами сөзін жазған П. Мумин, әнін жазған Н. Нархужаев.....	29
Пысықтауға арналған тапсырмалар.....	30
Дыбыстардың ұзын- қысқалығы. Бүтін нота.....	31
Норим-норим. Өзбектің халық күйі.....	32
Бириңчи қор. Сөзін жазған Р. Талип, әнін жазған Н. Нархужаев.....	33
Қари наво. Өзбектің халық күйі.....	34
Доп. Сөзін жазған Ә. Асылбеков, әнін жазған Н. Нархужаев.....	35
Өзбек композиторлары.....	36
Асп бүламан. Өзбектің халық күйі.....	38
Елебек пен Қобелек. Сөзін жазған Ж. Карбозин,	
әнін жазған Н. Нархужаев.....	39
Жарты нота.....	40
Дўланча. Өзбектің халық күйі.....	41
Домбыраныңқұрылымы.....	42
Төрттік (ширек) нота.....	43
Вальс. Әнін жазған Д. Шостакович.....	44
Бобоқ хүрозд. Сөзін жазған: П. Мумин	
Әнін жазған: Н. Нархужаев.....	45

Қазақтың ұлттық саздық аспаптары.....	46
Домбырасыз ән қайда. Сөзін жазған Х. Талғаров, әнін жазған И. Нұсіпбаев.....	47
Ән сабағы. Сөзін жазған О. Әубекіров, әнін жазған К. Қуатбаев.....	48
Сегіздік нота.....	49
Бахтий әркатой. Сөзін жазған Ҳ. Мухаммад, әнін жазған Т. Тошматов.....	50
Ноталардың аталуы мен бөлінуі.....	51
Марш. Әнін жазған Н. Нархужаев.....	52
Музыкалық ребустар.....	54
Болалар учун вальс Әнін жазған Д. Зокиров.....	55
Күліп өссін сәбілер Сөзін жазған Х. Талғаров әнін жазған Н. Нархужаев.....	56
Пысықтауға арналған тапсырмалар.....	57
Өзің тап.....	58
Би билейміз, ән айтып, күй тыңдаймыз.....	59

[Х. Нурматов], Н. НАРХУЖАЕВ.

МУЗЫКА

1-сыныпқа арналған оқулық

Қайта өндөлгөн 17-басылымы

(қозоқ тилида)

**Аударған және редакторы Г. Нишонова
Көркемдеуші редакторы Ш. Мирфаязов
Техникалық редакторы Х.Хасанова
Компьютерде беттеген Нодир Закиров**

**Баспа лицензиясы АI № 290. 04.11.2016.
29.04. 2019 ж басуға рұқсат етілді.**

**Пішімі 70x100 1/16. Кеглі 18. Қаріп түрі «Прагматик».
Офсеттік әдіспен басылды. Есептік баспа табағы 5,6.
Шартты баспа табағы 5,2. Таралымы 5792.
Тапсырыс**

**Өзбекстан Республикасы Президенті Администрациясы құзырын-
дағы Ақпарат және бұқаралық коммуникациялар агенттігінің Ғафур
Ғұлам атындағы баспа – полиграфия шығармашылық үйінде басылды.
100128, Ташкент, Лабзак көшесі, 86.**

**Біздің интернет мекен-жайымыз: www.gglit.uz
E-mail: info@gglit.uz**